Rashi on Ruth
רש"י על רות
merged
https://www.sefaria.org/Rashi_on_Ruth
This file contains merged sections from the following text versions:
-The Metsudah Five Megillot, Lakewood, N.J., 2001
-https://www.nli.org.il/he/books/NNL_ALEPH002162036

רש"י על רות

Chapter 1

Verse 1

וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹּט הַשֹּׁפְטִים. לִפְנֵי מְלֹךְ מֶלֶךְ שָׁאוּל, שֶׁהָיוּ הַדּוֹרוֹת מִתְפָּרְנְסִים עַל יְדֵי שׁוֹפְטִים. וּבִימֵי אִבְצָן הָיָה, שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, אִבְצָן זֶה בֹּעַז:
וַיֵּלֶךְ אִישׁ. עָשִׁיר גָּדוֹל הָיָה וּפָרְנַס הַדּוֹר. וְיָצָא מֵאֶרֶץ יְשָׂרָאֵל לְחוּץ לָאָרֶץ מִפְּנֵי צָרוּת הָעָוֹן, שֶׁהָיְתָה עֵינוֹ צָרָה בָּעֲנִיִּים הַבָּאִים לְדָחְקוֹ, לְכָךְ נֶעֱנַשׁ:

Verse 2

אֶפְרָתִים. חֲשׁוּבִים. וְכֵן "בֶּן תְּחוּ בֶן צוּף אֶפְרָתִי" אֶבְגִּינוֹס. רְאֵה חֲשִׁיבוּתָם, שֶׁהֲרֵי הִשִּׁיא עֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב אֶת בַּת אַחוֹתוֹ לְמַחְלוֹן, דְּאָמַר מַר, רוּת בַּת שֶׁל עֶגְלוֹן הָיְתָה. דָּבָר אַחֵר, אֶפְרָתִים", בֵּית לֶחֶם קְרוּיָה אֶפְרָת":

Verse 3

אִישׁ נָעֳמִי. לָמָּה נֶאֱמַר? מִכָּאן אָמְרוּ, אֵין אִישׁ מֵת אֶלָּא לְאִשְׁתּוֹ. (וְאָמַר "אִישׁ נָעֳמִי" כְּלוֹמַר, לְפִי שֶׁהוּא הָיָה אִישׁ נָעֳמִי וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ וְהִיא טְפֵלָה לוֹ, לָכֵן, פָּגְעָה בּוֹ מִדַּת הַדִּין וְלֹא בָהּ):

Verse 4

Verse 5

גַּם שְׁנֵיהֶם. מַהוּ "גַּם"? בַּתְּחִלָּה לָקוּ בְּמוֹנָם וּמֵתוּ גְּמַלֵּיהֶם וּמִקְנֵיהֶם, וְאַחַר כָּךְ מֵתוּ גַּם הֵם:

Verse 6

Verse 7

וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם. לָמָּה נֶאֱמַר? הֲרֵי כְּבָר נֶאֱמַר: "וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב", וּמֵהֵיכָן תָּשׁוּב אִם לֹא תֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם שֶׁהָיְתָה שָּׁם? אֶלָּא מַגִּיד שֶׁיְּצִיאַת צַדִּיק מִן הַמָּקוֹם נִכֶּרֶת וְעוֹשָׂה רשֶׁם. פָּנָה זִיוָהּ, פָּנָה הֲדָרָהּ, פָּנָה שִׁבְחָהּ שֶׁל עִיר. וְכֵן "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע":

Verse 8

Verse 9

Verse 10

Verse 11

Verse 12

כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ. שֶׁאֲנָשֵׁא לוֹ וְאוֹלִיד בָּנִים וְתִנָּשְׂאוּ לָהֶם, שֶׁאֵינָם אֲסוּרִים לָכֶם
וְאֵינְכֶם אֲסוּרוֹת לָהֶם מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְּעוֹלָמוֹ שֶׁאֵינָהּ זְקוּקָה לְיָבָם, לְפִי שֶׁלֹּא
הָיוּ לְמַחְלוֹן וְכִלְיוֹן קִדּוּשִׁין בָּהֶן שֶׁנִּכְרִיּוֹת הָיוּ וְלֹא נִתְגַּיְּרוּ וְעַכְשָׁיו הֵן בָּאוֹת לְהִתְגַּיֵּר
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "כִּי אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ". מֵעַתָּה, נִהְיֶה לְעַם אֶחָד:
כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ לִי תִקְוָה. כִּי אֶפְלוּ אָמַר לִי לִבִּי יֶשׁ לִי תִקְוָה לִנָּשֵׂא עוֹד וְלָלֶדֶת בָּנִים:
גַּם הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ. וְיוֹתֵר מִכֵּן, אֶפְלוּ הָרִיתִי הַלַּיְלָה זְכָרִים:
וְגַם יָלַדְתִּי בָּנִים. אוֹ אֶפְלוּ כְּבָר יָלַדְתִּי בָּנִים:

Verse 13

":הֲלָהֵן תְּשַׁבֵּרְנָה. בְּתִמְיהַ, שֶׁמָּא לָהֶם תְּצַפֶּינָה עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ? לְשׁוֹן "שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו
תֵּעָגֵנָה. לְשׁוֹן אָסוּר וְכָלוּא כְּמוֹ "עָג עוּגָה וְעָמַד בְּתוֹכָהּ". וְיֵשׁ פּוֹתְרִין לְשׁוֹן עִגּוּן,
:וְלֹא יִתָּכֵן, שֶׁאִם כֵּן הָיָה לוֹ לִנָּקֵד חֲנוּ"ן דָּגוּשׁ אוֹ לְכְתֹּב שְׁנֵי נוּנִי"ן
כִּי יָצְאָה בִּי יַד ה'. אָמַר רַבִּי לֵוִי, כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר "יַד ה'" מַכַּת דֶּבֶר הוּא. וּבְנָיו
":אָב לְכֻלָּם "הִנֵּה יַד ה' הוֹיָה

Verse 14

Verse 15

הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ. זֶה טַעְמוֹ לְמַעְלָה תַּחַת הַשִּׁי"ן לְפִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן עָבָר. "וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה"
טַעְמוֹ לְמַטָּה בַּבֵּי"ת לְפִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן הֹוֶה, וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּהֶם:

Verse 16

:אַל תִּפְגְּעִי בִי. אַל תִּפְצְרִי בִי
כִּי אֶל אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ. מִכָּאן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, גֵּר שֶׁבָּא לְהִתְגַּיֵּר מוֹדִיעִין
לוֹ מִקְצַת עֲנָשִׁים, שֶׁאִם בָּא לַחֲזוֹר בּוֹ יַחֲזוֹר, שֶׁמִּתּוֹךְ דְּבָרֶיהָ שֶׁל רוּת אַתָּה לָמֵד מַה שֶּׁאָמְרָה
לָהּ נָעֳמִי. "אָסוּר לָנוּ לָצֵאת חוּץ לַתְּחוּם בַּשַּׁבָּת". אָמְרָה לָהּ, "בַּאֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ". "אָסוּר
לָנוּ לְהִתְיַחֵד נְקֵבָה עִם זָכָר שֶׁאֵינוֹ אִישָׁהּ". אָמְרָה לָהּ, "בַּאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין". "עַמֵּנוּ
מֻבְדָּלִים מִשְּׁאָר עַמִּים בְּתַרְיַ"ג מִצְוֹת", "עַמֵּךְ עַמִּי". "אָסוּר לָנוּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, "אֱלֹהַיִךְ
אֱלֹהָי". "אַרְבַּע מִיתוֹת נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין, "בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת". "שְׁנֵי קְבָרִים נִמְסְרוּ
":לְבֵית דִּין, אֶחָד לְנִסְקָלִין וְנִשְׂרָפִין וְאֶחָד לְנֶהֱרָגִין וְנֶחְנָקִין". אָמְרָה לָהּ, "וְשָׁם אֶקָּבֵר

Verse 17

:כֹּה יַעֲשֶׂה ה' לִי. כַּאֲשֶׁר הִתְחִיל לְהָרַע, שֶׁיְּצָאָה בִּי יָדוֹ לְהָמִית אִישׁ וְלִירַד מִנְּכָסַי
:וְכֹה יוֹסִיף. אִם יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ כִּי אִם הַמָּוֶת

Verse 18

:וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ. מִכָּאן אָמְרוּ, אֵין מַרְבִּין עָלָיו וְאֵין מְדַקְדְּקִין עָלָיו

Verse 19

וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, "בּא וּרְאֵה כַּמָּה חֲבִיבִים הַגֵּרִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כֵּיוָן שֶׁנָּתְנָה דַעְתָּהּ לְהִתְגַּיֵּר, הִשְׁוָה אוֹתָהּ הַכָּתוּב לְנָעֳמִי":
וַתְּהִם כָּל הָעִיר. נַעֲשֵׂית הוֹמְיָה כָּל הָעִיר. כֻּלָּם נִתְקַבְּצוּ לִקְבֹּר אִשְׁתּוֹ שֶׁל בֹּעַז שֶׁמֵּתָה בְּיוֹם:
הֲזֹאת נָעֳמִי. הַהֵ"א נְקוּדָה חֲטָף מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּתִמִּיהַ, הֲזֹאת נָעֳמִי שֶׁרִגִּילָה לָצֵאת בַּצְּבָאִים וּבַפָּרָדִים? חֲזִיתֶם מֶה עָלְתָה לָהּ עַל אֲשֶׁר יָצְאת לְחוּצָה לָאָרֶץ:

Verse 20

Verse 21

מְלֵאָה הָלַכְתִּי. בְּעֹשֶׁר וּבָנִים. דָּבָר אַחֵר: שֶׁהָיְתָה מְעֻבֶּרֶת:
עָנָה בִי. הֵעִיד עָלַי שֶׁהִרְשַׁעְתִּי לְפָנָיו. דָּבָר אַחֵר: עָנָה בִי מִדַּת הַדִּין, כְּמוֹ "וְעָנָה גְאוֹן יִשְׂרָאֵל":

Verse 22

בִּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים. בְּקְצִירַת הָעֹמֶר הַכָּתוּב מְדַבֵּר:

Chapter 2

Verse 1

מוֹדָע. קָרוֹב. בֶּן אָחִיו שֶׁל אֱלִימֶלֶךְ הָיָה. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, אֱלִימֶלֶךְ וְשַׂלְמוֹן אֲבִי בֹעַז וּפְלֹנִי אַלְמֹנִי הַגּוֹאֵל וַאֲבִי נָעֳמִי כֻּלָּם בְּנֵי נַחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב הָיוּ, וְלֹא הוֹעִילָה לָהֶם זְכוּת אֲבוֹתָם בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ לְחוּצָה לָאָרֶץ:

Verse 2

אֵלְכָה נָּא הַשָּׂדֶה. לְאֶחָד מִשְּׁדוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר אַחֲרֵי אֶחָד מֵהֶם "אֲשֶׁר אֶמְצָא חֵן בְּעֵינָיו", שֶׁלֹּא יְגָעֵר בִּי:
וַאֲלַקֳטָה בַּשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא חֵן בְּעֵינָיו. אַחַר מִי אֲשֶׁר אֶמְצָא חֵן בְּעֵינָיו:

Verse 3

וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה. מָצִינוּ בְּמִדְרַשׁ רוּת, עַד לָא אֲזָלַת אֲתַת? שֶׁהוּא אוֹמֵר "וַתָּבוֹא", וְאַחַר "וַתְּלַקֵּט". אֶלָּא שֶׁהָיְתָה מְסֻמֶּנֶת הַדְּרָכִים קֹדֶם שֶׁנִּכְנְסָה לַשָּׂדֶה, וְהָלְכָה וּבָאָה וְזָרְזָה לָעִיר כְּדֵי לַעֲשׂוֹת סְמָנִים וְצִיּוּנִים שֶׁלֹּא תִּטְעֶה בַּשִּׁבֳּלִין וְתֵדַע לָשׁוּב:
וַיִּקֶר מִקְרֶהָ. לָבֹא בְּחֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְבֹעַז:

Verse 4

Verse 5

לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת. וְכִי דַּרְכּוֹ שֶׁל בֹּעַז לִשְׁאֹל בַּנָּשִׁים? אֶלָּא, דִּבְרֵי צְנִיעוּת וְחָכְמָה רָאָה בָּהּ. שִׁתֵּי שִׁבֳּלִים לִקְּטָה, שְׁלֹשָׁה אֵינָהּ לִקְּטָה. וְהָיְתָה מְלַקֶּטֶת עוֹמְדוֹת מֵעֻמָּד וְשׁוֹכְבוֹת מְיֻשָּׁב, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּשָּׁחֶה:

Verse 6

הַשָּׂבָה עִם נָעֳמִי. הִטְעִים לְמַעְלָה תַּחַת הַשּׁוֹ"ן, לְפִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן עָבַר וְאֵינָהּ לְשׁוֹן פּוֹעֶלֶת:

Verse 7

וַתֹּאמֶר. בְּלִבָּהּ:
אֲלַקֵּטָה נָּא. לָקֵט הַשִּׁבֳּלִים:
וְאָסַפְתִּי בָעֳמָרִים. שִׁכְחָה שֶׁל עֳמָרִים:

Verse 8

Verse 9

וְצָמִת וְהָלַכְתְּ אֶל הַכֵּלִים. וְאִם תִּצְמְאִי אַל תִּכָּלְמִי מִלֶּכֶת וְלִשְׁתּוֹת מִכְּלֵי הַמַּיִם אֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים:

Verse 10

Verse 11

Verse 12

Verse 13

לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שִׁפְחֹתֶיךָ. אֵינֶנִּי חֲשׁוּבָה כְּאַחַת מִן הַשִּׁפָחוֹת שֶׁלְּךָ:

Verse 14

וְטָבַלְתְּ פִּתֵּךְ בַּחֹמֶץ. מִכַּאן שֶׁהַחֹמֶץ יָפֶה לְשָׁרָב:
וַיִּצְבָּט לָהּ קָלִי. וַיּוֹשֶׁט לָהּ. וְאֵין לוֹ דְּמִיּוֹן בַּמִּקְרָא אֶלָּא בִּלְשׁוֹן מִשְׁנָה: אֲחוֹרַיִם וְתָוֶךְ וּבֵית הַצְּבִיטָה:

Verse 15

Verse 16

וְגַם שֹׁל תָּשֹׁלּוּ. שָׁכוֹחַ תִּשְׁכְּחוּ, עֲשׂוּ עַצְמֵיכֶם כְּאִלּוּ אַתֶּם שׁוֹכְחִים. תַּרְגּוּם שֶׁל שְׁגָגָה שְׁלוּתָא,
וְכֵן "עַל הַשֶּׁל". דָּבָר אַחֵר, לְשׁוֹן "כִּי יִשַּׁל זִיתֶךָ":
צְבָתִים. עֳמָרִים קְטַנִּים. וְיֵשׁ דֶּגְמָתוֹ בִּלְשׁוֹן מִשְׁנָה, מָצָאן צְבָתִים אוֹ כְרִיכוֹת:

Verse 17

Verse 18

Verse 19

וְהִי מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ. בַּעַל הַשָּׂדֶה שֶׁנִּשָּׂא וְנָתַן לָךְ פָּנִים לִלְקֹט בְּשָׂדֵהוּ:

Verse 20

אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים. שֶׁזָּן וּמְפַרְנֵס אֶת הַחַיִּים וְנִטְפָּל בְּצָרְכֵי הַמֵּתִים:

Chapter 3

Verse 1

Verse 2

מִדַּעְתָּנוּ. קְרוֹבֵנוּ:
הִנֵּה הוּא זֹרֶה. הַמּוֹץ. וונטו"ר בְּלַעַ"ז:
הַלָּיְלָה. שֶׁהָיָה הַדּוֹר פָּרוּץ בְּגִנֵּבָה וְגָזֵל, וְהָיָה יָשֵׁן בְּגָרְנוֹ לִשְׁמֹר גָּרְנוֹ:

Verse 3

וְרָחַצְתְּ. מִטִּנּוּף עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁלָּךְ:
וָסַכְתְּ. אֵלּוּ מִצְוֹת:
וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתַיִךְ. בְּגָדִים שֶׁל שַׁבָּת:
וְיָרַדְתְּ הַגֹּרֶן. וְיָרַדְתִּי כְּתִיב זְכוּתִי תֵּרֵד עִמָּךְ:
אַל תִּוָּדְעִי לָאִישׁ. לְבַעַז:

Verse 4

Verse 5

Verse 6

וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ. הִיא אָמְרָה לָהּ "וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתַיִךְ עָלַיִךְ", וְאַחַר כָּךְ
"וְיָרַדְתְּ הַגֹּרֶן. וְהִיא לֹא עָשְׂתָה כֵן. אֶלָּא אָמְרָה, "אִם אֵרֵד כְּשֶׁאֲנִי מְקֻשָּׁטֶת, הַפּוֹגֵעַ בִּי
וְהָרוֹאֶה אוֹתִי יֹאמַר שֶׁאֲנִי זוֹנָה". לְפִיכָךְ, יָרְדָה בַּתְּחִלָּה הַגֹּרֶן וְאַחַר כָּךְ קִשְּׁטָה אֶת עַצְמָהּ
כַּאֲשֶׁר צִוַּתָּהּ חֲמוֹתָהּ:

Verse 7

וַיִּיטַב לִבּוֹ. עָסַק בַּתּוֹרָה:
וַתָּבֹא בַלָּט. בְּנַחַת:

Verse 8

וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ. כְּסָבוּר שֵׁד הוּא וּבִקֵּשׁ לִזְעֹק, וְהִיא אֲחָזַתּוּ וּלְפָפַתּוּ בְּזְרוֹעוֹתֶיהָ:
וַיִּלָּפֵת. וַיֵּאָחֵז כְּמוֹ וַיִּלְפֹּת שְׁמְשׁוֹן:
וְהִנֵּה אִשָּׁה. נָתַן יָדוֹ עַל רֹאשָׁהּ וְהִכִּיר שֶׁהִיא אִשָּׁה:

Verse 9

וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ. כְּנַף בִּגְדֵךְ לְכַסּוֹתִי בְּטַלִּיתֵךְ וְהוּא לְשׁוֹן נִשּׂוּאִין:
כִּי גֹאֵל אָתָּה. לְגָאֹל נַחֲלַת אִישִׁי כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "וּבָא גוֹאֲלוֹ הַקָּרוֹב אֵלָיו וְקָנָה וגו'".
וַחֲמוֹתִי וַאֲנִי צְרִיכוֹת לְמָכֹר נַחֲלָתֵנוּ, וְעַתָּה עָלַיִךְ לְקָנוֹת. קְנֵה גַּם אוֹתִי עִמָּהּ שֶׁיִּזָּכֵר שֵׁם
הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ, כְּשֶׁאָבֹא עַל הַשָּׂדֶה יֹאמְרוּ "זֹאת אֵשֶׁת מַחְלוֹן":

Verse 10

מִן הָרִאשׁוֹן. אֲשֶׁר עָשִׂית עִם חֲמוֹתֵךְ:

Verse 11

Verse 12

וְעַתָּה כִּי אֱמֶת כִּי. אִם כְּתִיב וְלֹא קְרִי. כְּלוֹמַר, מַשְׁמַע סָפֵק וַדַּאי יֵשׁ גּוֹאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי.
(סְפָרִים אַחֲרִים: "כִּי אִם" מַשְׁמַע סָפֵק וְהוּא וַדַּאי.) אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, שֶׁלְּמוֹן
וֶאֱלִימֶלֶךְ וְטוֹב אַחִים הָיוּ. וּמַהוּ "אֲשֶׁר לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ"? לְעוֹלָם קוֹרֵא אָדָם אֶת דּוֹדוֹ
אָחִיו, כְּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו". וַהֲלֹא אַבְרָהָם דּוֹדוֹ הָיָה? כָּךְ הָיָה
בֹּעַז לֶאֱלִימֶלֶךְ בֶּן אָחִיו, קְרוֹבוֹ שֶׁל מַחְלוֹן, אֲבָל טוֹב הָיָה קָרוֹב יוֹתֵר
קָרוֹב מִמֶּנִּי. שֶׁהוּא אָח וַאֲנִי בֶּן אָח

Verse 13

לִינִי הַלַּיְלָה. לִינִי בְּלֹא אִישׁ
חַי ה'. אָמְרָה לוֹ "בִּדְבָרִים אַתָּה מוֹצִיאֵנִי". קָפַץ וְנִשְׁבַּע לָהּ שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיאָהּ בִּדְבָרִים.
וְיֵשׁ מֵרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ, "לְיִצְרוֹ נִשְׁבַּע, שֶׁהָיָה יִצְרוֹ מְקַטְרְגוֹ, אַתָּה פָּנוּי וְהִיא פְּנוּיָה, בֹּא
עָלֶיהָ". וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יָבֹא עָלֶיהָ אֶלָּא עַל יְדֵי נִשּׂוּאִין

Verse 14

וַיֹּאמֶר אַל יִוָּדַע. מוּסָב עַל "וַתָּקָם בְּטֶרֶם יַכִּיר". הוּא זֶרְזָהּ לָקוּם, כִּי אָמַר בְּלִבּוֹ, "אֵין
כְּבוֹדִי שֶׁיִּוָּדַע כִּי בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן

Verse 15

שֵׁשׁ שְׂעֹרִים. אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֵׁשׁ סְאִין, שֶׁאֵין דַּרְכָּהּ שֶׁל אִשָּׁה לָשֵׂאת כְּמַשּׂאוֹי זֶה, אֶלָּא שֵׁשׁ
שְׂעוֹרִים מַמָּשׁ. וְרָמַז לָהּ שֶׁעָתִיד לָצֵאת מִמֶּנָּה בֶּן שֶׁמִּתְבָּרֵךְ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת: "רוֹזֵן תָּכְמָה וּבִינָה,
עֵצָה וּגְבוּרָה, רוֹזֵן דַּעַת וְיִרְאַת ה'"

Verse 16

Verse 17

Verse 18

כִּי אִם כְּלָה. הָאִישׁ אֶת הַדָּבָר הַיּוֹם

Chapter 4

Verse 1

פְּלֹנִי אַלְמֹנִי. וְלֹא נִכְתַּב שְׁמוֹ לְפִי שֶׁלֹּא אָבָה לִגְאֹל
"פְּלֹנִי אַלְמֹנִי. מְתֻרְגָּם בַּנְּבִיאִים "כֹּסִי וְטָמִיר
"פְּלֹנִי. מְכֻסֶּה וְנֶעְלָם לְשׁוֹן "כִּי יִפָּלֵא", "הֲיִפָּלֵא מֵהַ' דָּבָר
אַלְמֹנִי. אַלְמוֹן מִבְּלִי שֵׁם. (סְפָרִים אַחֲרִים, אַלְמֹנִי שֶׁהָיָה אַלְמָן מִדִּבְרֵי תוֹרָה, שֶׁהָיָה לוֹ
לְדָרֹשׁ, עַמּוֹנִי וְלֹא עַמּוֹנִית, מוֹאָבִי וְלֹא מוֹאָבִית וְהוּא אָמַר, "פֶּן אַשְׁחִית אֶת נַחֲלָתִי":)

Verse 2

Verse 3

Verse 4

וְאֵדָעָה כִּי אֵין זוּלָתֶךָ. קָרוֹב לִגְאוֹל:

Verse 5

וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה. אַתָּה צָרִיךְ לִקְנוֹת, וְהִיא אֵינָהּ מִתְרַצָּה אֶלָּא אִם כֵּן תִּשָּׂאֶנָּה:

Verse 6

פֶּן אַשְׁחִית אֶת נַחֲלָתִי. זַרְעִי. כְּמוֹ "נַחֲלַת ה' בָּנִים". לָתֵת פְּגַם בְּזַרְעִי, שֶׁנֶּאֱמַר, "לֹא
יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי". וְטָעָה בְּ"עַמּוֹנִי וְלֹא עַמּוֹנִית":

Verse 7

עַל הַגְּאוּלָה. זוּ מְכִירָה:
תְּמוּרָה. זוּ חֲלִיפִּין:
שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ. זֶהוּ קִנְיָן. כְּמוֹ שֶׁאָנוּ קוֹנִין בְּסוּדָר בְּמָקוֹם נַעַל. וְרַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם
לִבְרָכָה נָחְקְקוּ בַּדָּבָר, מִי נָתַן לְמִי. יֵשׁ אוֹמְרִים קוֹנִין בְּכֶלְיוֹ שֶׁל קוֹנֶה וּבֹעַז נָתַן
לַגּוֹאֵל, וְיֵשׁ אוֹמְרִים קוֹנִין בְּכֶלְיוֹ שֶׁל מַקֶּנֶה וְגוֹאֵל נָתַן לְבֹעַז:
וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל. מִשְׁפַּט הָעֵדוּת:

Verse 8

Verse 9

Verse 10

לְהָקִים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ. מִתּוֹךְ שֶׁאִשְׁתּוֹ יוֹצְאָה וּבָאָה בַּנַּחֲלָה, וּמַכְנֶסֶת וּמוֹצִיאָה,
אוֹמְרִים "זֹאת הָיְתָה אֵשֶׁת מַחְלוֹן", וּשְׁמוֹ נִזְכָּר עָלֶיהָ:

Verse 11

כְּרֻחֵל וּכְלֵאָה. אַף עַל פִּי שֶׁהָיוּ מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה וּמִבְּנֵי לֵאָה, מוֹדִים הֵם עַל רָחֵל שֶׁהָיְתָה
עִקָּרָהּ שֶׁל בַּיִת, וְהִקְדִּימוּ רָחֵל לְלֵאָה
וּקְרָא שֵׁם. כְּלוֹמַר, "יִגְדַּל שְׁמֶךָ":

Verse 12

כְּבֵית פֶּרֶץ. שֶׁיָּצְאוּ מִמֶּנּוּ:

Verse 13

Verse 14

Verse 15

Verse 16

Verse 17

Verse 18

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ. לְפִי שֶׁיִּחֵס אֶת דָּוִד עַל שְׁמָהּ שֶׁל רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה חָזַר וְיִחֲסוֹ עַל שֵׁם יְהוּדָה:

Verse 19